

LLUÍS SERRA

els tres tombs

Antoni, dit el Gran, va ser un dels primers anacoretas. La seva fama d'home de pregària i guaridor de malalts atragué un gran nombre de deixebles al seu voltant i així restaren establerts els primers grups d'anacoretas. La seva biografia, plena de tradicions meravelloses, escrita vers l'any 360, contribuí molt a difondre el monacat. Tant a Orient com a Occident és molt venerat com a sant i la seva festa se celebra el 17 de gener amb el nom de Sant Antoni Abat.¹ Als Països Catalans té força esglésies i capelles dedicades.

La devoció per sant Antoni és una tradició ancestral en la nostra vila i, de molt antic, ja hi havia un altar dedicat al sant en la nostra església parroquial² juntament amb sant Julià, sant Martí, sant Abdó i sant Senèn, aquests darrers, com el mateix sant Antoni, valedors de la pagesia, com en altres llocs de Catalunya era sant Galdric.

Amb l'arribada del Barroc queden un xic arraconats els sants que havien presidit altars de la parròquia durant anys i panys i entren en la devoció argentonina sants més adients al pensar uniformista espanyol: sant Isidre, advocat de la pagesia i sant Domingo, advocat de les aigües. Però carreters i traginers continuen tenint a sant Antoni com a principal valedor.

Aureli Capmany ens explica,³ entre altres coses referents a la festa de sant Antoni abat, que a l'Edat Mitjana es va introduir a Europa una terrible epidèmia i

que uns devots d'una ciutat francesa del Delfinat, on es guardaven unes relíquies del sant, van pregar-li els concedís la gràcia de poder guarir aquella malaltia amb la seva protecció. Com sigui que el mal es propagà a la nostra pàtria, els Consellers acordaren acceptar la proposta dels religiosos antonians de venir a establir un hospital a Barcelona. La ciutat contribuí a la seva instal·lació, segons ho corrobora el fet que a la casa de la seva residència hi figuressin les armes de Barcelona.

Va desaparèixer l'epidèmia i també els religiosos antonians, però la tradició quedà viva amb el costum de portar les bèsties a beneir i posar-les sota la protecció del sant, i això feia que la diada fos festejada amb les passades dels

Tres tombs, nom amb el qual ha quedat popularitzada la festa.

No sabem quan ni com van arrelar els *Tres tombs* a casa nostra. Suposem que devia començar amb la benedicció dels animals que la pagesia estimava perquè eren la base del seu aliment i la seva ajuda en la feina, per a passar a ser, amb el temps, una manifestació multitudinària i festiva.

El 1880 va estrenar-se un estendard per a presidir la festa. És el que encara es conserva, de color granat, de domàs, acabat en dues bandes, amb un brodat amb la data i un genet sobre un cavall. Sabem pels nostres avis que varen ser-ne padrins tres joves: un de can Coca, un de can Xicu i un de can Suari.

Durant la guerra de 1936, tots

1. Joan Bada, *Gran Enciclopèdia Catalana*.

2. Jaume Clavell, *Argentona, història i records*.

3. Aureli Capmany, *Costums i tradicions catalanes*.

els estendards de les diferents confraries varen ser cremats excepte el de sant Antoni que va ser salvat per en Lluís Soler, Xixu.

L'any 1940, l'estendard de sant Antoni tornava a sortir al carrer presidint els *Tres tombs*. Ja no tenia cura de la festa l'antiga confraria, que havia desaparegut. Tota l'organització requeria en l'Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos que va mantenir-la fins al 1960. Aleshores anava a desaparèixer, però heus ací que la voluntat popular, l'amor pels *Tres tombs*, va poder més que l'apatia dels organitzadors oficials i, altra vegada, de la mà d'en Xixu i d'uns quants joves amb empenta, l'any 1961 sortia de nou al carrer aquell estendard, relíquia d'un passat i esperança d'un futur.

Durant tots aquests anys, aquells joves, que ara no en són tant, amb l'ajut d'amants de la festa varen continuar la tradició. Als anys setanta estrenaven una nova imatge del sant, que en substituïa una de petiteta deixada per un particular. El 1981 s'estrenà un nou estendard per evitar que el vell, ja centenari, no es malmetés. Aquest és guardat com una preuada relíquia a l'espera que algun dia pugui presidir un petit museu dels oficis ancestrals de la nostra vila i especialment de la pagesia. Mentrestant, una altra generació de joves ha dat nova saba a la vella

ALFONS GUÉLL

Lluís Soler, en Xixu.

“comissió”. També el nostre ajuntament ha sabut recollir aquella voluntat popular i ha estat, d'uns anys cap aquí, el puntal i principal valedor de la festa dels *Tres tombs*. Tant de bo que la festa tingu

gui continuïtat, ja que com deia un veterà membre de la comissió, conservar els *Tres tombs* és conservar una de les arrels que ha anat configurant la nostra manera de ser, la nostra petita història.

L'Equip
FERRETERIA
Tel. 93 797 02 68

Ja ens coneixeu!

Carrer les Parres, 10
darrera la plaça Nova

Una tradició de qualitat i servei

Joan Miró, 10
Tel. 93 796 17 40
MATARÓ

Joan XXIII, 6
Tel. 93 756 12 26
ARGENTONA

PEIX I MARISC

